

- на рівні держави:
 - на законодавчому рівні виділити страхування ризиків під час реалізації інвестиційних проектів як окремий вид діяльності страхових компаній;
 - включити в пріоритетні напрями державної політики заходи зі здешевлення кредитних ресурсів для залучення інвестицій;
 - стимулювати комерційні банки, наприклад, шляхом вигідного рефінансування під час надання пільгових кредитів підприємствам для реалізації інвестиційних проектів;
 - розширювати й розвивати інвестиційну інфраструктуру та ін.

Література

1. Закон України "Про інвестиційну діяльність" // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – 23 с.
2. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства / О.М. Бандурка, М.Я. Коробков, П.І. Орлов, К.Я. Петрова : підручник. – К. : Вид-во "Либідь", 2008. – 312 с.
3. Офіційний веб-сайт Держкомстату України. [Електронний ресурс]. – Доступний за <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Дорошенко Т.В. Формування оптимальної структури інвестиційних ресурсів на підприємстві / Т.В. Дорошенко // Фінанси України. – 2010. – № 9. – С. 134-137.
5. Турянська М.М. Інвестиційні джерела / М.М. Турянська // Науковий вісник ДонНУ-ЕТ. – Донецьк : Вид-во "Юго-Восток", 2009. – № 8. – 317 с.

Заярна Н.Н., Емченко Н.О. Проблемы финансирования инвестиционных проектов украинских предприятий

Проанализированы основные виды инвестиционных проектов в пределах формирования инвестиционных ресурсов. Исследована динамика и тенденция изменения структуры источников финансирования инвестиционной деятельности украинских предприятий. Выделены главные проблемы и преграды по поводу оптимальности финансирования инвестиционных проектов. Даны рекомендации относительно усовершенствования механизмов управления инвестиционной деятельностью предприятий и обеспечения эффективного финансирования инвестиционных проектов.

Ключевые слова: инвестиции, капитальные инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционный проект, финансирование, реализация инвестиционных проектов, инвестиционные ресурсы.

Zayarna N.M., Yemchenko N.O. Problems of financing of investment projects of the Ukrainian enterprises

The main kinds of investment projects are viewed. The investigation is made about trends and dynamics of investment resources' structure change in the activity of Ukrainian enterprises. The main problems and obstacles of optimal investment projects' financing are marked out. Also there are some recommendations given about improvement of investment enterprise activity's control mechanisms and some recommendations about guaranteeing of effective investment projects' financing as well.

Keywords: investment, capital investments, investment activity, investment project, financing, implementation of investment projects, investment resources.

УДК 338.08

*Доц. Н.П. Карачина, канд. екон. наук;
магістрант Л.С. Філатова – Вінницький НТУ*

РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ЗАХОДІВ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ ЩОДО РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Запропоновано використання стратегічних заходів подолання проблем щодо розвитку молочного виробництва. Проаналізовано формування ціни на молочну си-

ривину та готовий продукт. Визначено від яких чинників залежить така істотна різниця між сировиною та готовим продуктом.

Ключові слова: молочна промисловість, закупівельна ціна, роздрібна ціна.

Актуальність теми дослідження. Молочна промисловість зазнає істотних негативних змін, порівняно з 80 та 90 роками. Однією з основних проблем у молочній промисловості є постійна незадоволеність приватного сектору закупівельними цінами на молоко, різницею між ціною на сировину та фасоване молоко. Причиною цієї проблеми є постійне скорочення ВРХ. Тому в нашому дослідженні питання щодо ціноутворення на ринку молока та можливих заходів подолання наведеної вище ситуації займають ключові позиції.

Метою статті є подолання проблем щодо молочного виробництва.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми молочного виробництва досліджували такі науковці, а саме: І.В. Антонова, Л.С. Іванова, В.М. Марченко, Г.В. Цар. Автори наукових праць зазначили основні тенденції галузі, важливість експорту для молочного виробництва та перехід на нову. Але досі залишилось невирішеним питання щодо формування цін на готову продукцію та її істотна різниця із сировиною.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо, які саме основні фактори впливають на вартість молока, та дослідимо, чому саме вартість фасованого молока істотно відрізняється від необробленого молока. Під час дослідження було виявлено основні фактори впливу на фасоване молоко: присутність або відсутність посередників; якість отриманого молока; вартість технічної перероблення молока.

Якщо аналізувати цінову ситуацію на ринку молока та молочної продукції, то можна зазначити, що важливим фактором внаслідок ціноутворення на ринку готової молочної продукції є вплив посередників під час сировини і реалізації готової продукції. Внаслідок закупівлі молока ціна його зростає на 15-20 %. Реалізація готової молочної продукції від переробного підприємства до роздрібної торгівлі також здійснюється через посередницькі структури (Торгові дома), які зазвичай рекомендовані торговельними організаціями, у яких продається відповідна продукція. При цьому залежно від асортименту торгового дому, відповідних проплат за входження молочної продукції до продажу в торговельній мережі оптова ціна підприємства на молочну продукцію зростає на 25-60 %. Часто одна й та сама продукція проходить через два-три таких торгових дома і кожний з них збільшує ціну продукції [1].

Роздрібна торгівля, отримавши від торгового дому продукцію, реалізовує її споживачам зі своєю торговельною націнкою. Виробники молочної продукції не мають іншої альтернативи у реалізації своєї продукції. Вартість перероблення молока залежить від якості сировини, а також від зростання інфляційних процесів. Для виробництва високоякісної молочної продукції із молока другого гатунку та не гатункового молока підприємства додатково проводять подвійну пастеризацію, охолодження, очищення на спеціалізованому обладнанні, що призводить до непродуктивного збільшення енергетичних і трудових затрат [2].

Отже, заводу економічно вигідніше купувати сировину в підприємства, де є механічний процес доїння та охолодження, за вищу ціну, ніж дешевше – у населення. Для наочності були сформовані схеми прийому молока у селян та приватного підприємства та розглянуто вплив на ціну (рис. а, б).

Рис. Схема прийому молока: а) у приватного сектору; б) у приватного підприємства

Тому основною із рекомендацій є перехід селян до об'єднань із складнішим технологічним процесом, але при цьому отримання вищої ціни за молоко. Під цим ми розуміємо здійснення об'єднань приватного сектору в певні кооперативи, у власності кооперативу буде заготівельний пункт, охолоджувальні установки. Завдяки чому якість молока від приватного сектору не відрізнятиметься від якості молока від приватних підприємств, які займаються виробництвом молока. Кооператив вже виступатиме на ринку молока, як одна юридична особа, тому це спростить систему укладання договорів.

Інший шлях – це повні інституціональні зміни на ринку молока, після проведення яких основним постачальником молока залишаться виробники молока, які займаються виробництвом молока. Їх перевагою над приватним сектором є технічне оснащення та великі обсяги виробленого молока. Для детальнішого аналізу та наочності наведемо цінову ситуацію на ринку молока України (табл. 1).

Для порівняльного аналізу наведемо середні закупівельні ціни на молоко у країнах ЄС (табл. 2).

Порівнявши дані табл. 1 та 2, зробимо висновки, що закупівельна ціна на молоко в Україні практично збігається із закупівельною ціною у країнах ЄС. Це свідчить, що варіант підвищення ціни на сировину є неприйнятним. Тому розглянемо інші можливі варіанти розвитку молочного виробництва. Закупівельнику взагалі не вигідно збільшувати ціну на молоко.

Табл. 1. Закупівельні ціни на молоко станом на 10 травня 2011 р. по регіонах (за даними господарств Асоціації виробників молока), грн/кг [3]

Регіон	Перший гатунок	Вищий гатунок	Гатунок екстра
Київська обл.	3,20		3,50
Вінницька обл.		3,40	
Волинська обл.	3,15		
Донецька обл.	3,01	3,35	
Запорізька обл.			3,15
Кіровоградська обл.		3,20	
Полтавська обл.	3,08		
Сумська обл.	3,03	3,30	3,30
Харківська обл.		3,30	
Херсонська обл.			3,50
Черкаська обл.	3,35		
Чернігівська обл.		3,10	3,25

Табл. 2. Середня закупівельна ціна на молоко в країнах ЄС, євро/100 кг [3]

Переробник, країна	листопад 2010 р.	грудень 2010 р.	січень 2011 р.	лютий 2011 р.	березень 2011 р.
Бельгія	33,75	33,75	34,27	35,85	34,80
Німеччина	33,05	33,05	33,09	33,63	34,13
Данія	33,26	33,27	32,43	32,41	32,42
Фінляндія	39,64	39,64	39,64	40,97	40,59
Франція	32,56	31,66	33,70	33,89	33,40
Великобританія	28,06	27,27	26,87	28,38	27,14
Ірландія	29,84	29,84	29,84	32,83	32,83
Голландія	32,98	32,98	32,98	33,46	33,92
Середня ціна	33,23	32,29	32,85	33,59	33,16

На рівень закупівельних цін на молоко для промислової переробки впливають такі чинники:

- кількість виробників молока;
- їх віддаленість від молокопереробного підприємства;
- обсяги молока, що здають на молокопереробне підприємство;
- якість;
- наявність сильних конкурентів у регіоні;
- спеціалізація виробництва та його обсяги;
- рівень витрат та технічне оснащення переробного підприємства, місткість і стабільність ринків збуту готової продукції та інші фактори.

На закупівельну ціну істотно впливають фізико-хімічні, санітарно-гігієнічні та мікробіологічні показники молока. Через їх недотримання, іноді й за базисних показників жиру і білка, молоко може дешевшати на чверть.

Антимонопольний комітет України (відповідно до галузевих рекомендацій) формує ціну на молоко залежно від гатунку молока (вищий, перший чи другий) та якісних показників – білка та жиру. Молоко вищого гатунку на 15 % дорожче, ніж молоко першого гатунку, а молоко другого гатунку на 10 % дешевше від молока першого гатунку. Таким чином різниця між вищим і другим гатунком становить 25 %. На практиці виходить, що молоко сільгосппідприємств переробники приймають вищим або першим гатунком, тоді як

від населення – тільки другим. Нормативними документами передбачено, що білок становить 60 % ціни, а жир – лише 40 %. У всьому світі ціна на молоко залежить від білка. Однак у нас і донині оплата здійснюється за жиром [4].

Ще одним перспективним напрямом поліпшення ситуації у молочній галузі, як ми вважаємо, є кооперація виробників молока. Необхідно зосередити всі зусилля на підвищенні виробництва молока завдяки зростанню продуктивності корів за одночасного збільшення їх кількості. При цьому необхідно забезпечити рентабельність виробництва на рівні 10-15 %, що дасть змогу в перспективі знизити закупівельні ціни на молоко. Відповідно така кооперація повинна відбуватися за державної підтримки, стимулювання та контролю цього процесу.

Висновки. Порівнюючи закупівельні ціни на молоко в Україні, можна зробити висновки, що вони практично збігаються із закупівельною ціною в країнах ЄС. Це свідчить, що варіант підвищення ціни на сировину є неприйнятним. Тому під час дослідження було запропоновано низку стратегічних заходів подолання проблем щодо розвитку молочного виробництва: перехід приватного сектору до об'єднань; кооперація виробників молока; повні інституціональні зміни.

Основною проблемою в молочній промисловості є істотна різниця між вартістю сирого молока та переробленого. Тому було визначено основні фактори впливу на ціну сирого молока і готового, та були запропоновані заходи щодо вирішення цієї проблеми. Також було зазначено, від яких основних показників залежить різниця між ціною від приватного сектору та підприємства, яке займається виробництвом молока.

Література

1. Стан та розвиток ринку молока і молокопродуктів після вступу України до СОТ / Л.С. Іванова [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?option=1&iid=137>.
2. Антонова І.В. Розвиток молочної промисловості в Україні / І.В. Антонова. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?option=1&iid=428>.
3. Середня закупівельна ціна на молоко в країнах ЄС / MILKUA. Інформаційно-аналітичний портал про молоко і молочне скотарство. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.milkua.info/index.php?action=eu&id=127>.
4. Язикова Н. Проблеми молочної галузі та шляхи їх подолання / Н. Язикова, С. Німченко // Антимонопольний комітет України. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.kmu.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?showHid=den=1&art_id=61940&cat_d=47051&ctime=1202812886728.
5. Ледачому бізнесменів СОТ заважає? або Патологічна боязнь конкуренції / УНІАН. Економіка. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.economics.unian.net/ukr/detail/102097>.

Карачина Н.П., Филатова Л.С. Разработка стратегических мер преодоления проблем относительно развития молочной промышленности

Предложено использование стратегических мер преодоления проблем развития молочной промышленности. Проведен анализ формирования цены на молочное сырье и готовый продукт. Определено от каких факторов зависит такая существенная разница между сырьем и готовым продуктом.

Ключевые слова: молочная промышленность, закупочная цена, розничная цена.

Karachyna N.P., Filatova L.S. Development strategic action for overcoming problems dairy industry

In this paper the authors propose the use of strategic measures to overcome the problems of the dairy industry. The analysis of price formation for raw milk and finished product. Determined by factors which depend on such a significant difference between raw materials and finished products.

Keywords: dairy industry, purchase price, retail price.

УДК 338.32.001.76

Аспір. Р.С. Косцик¹ – НУ "Львівська політехніка"

ВИДИ ІННОВАЦІЙ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Проаналізовано наукову літературу, що стосується класифікації інновацій. Проаналізовано розбіжності щодо класифікаційних ознак і певних видів інновацій. На основі опрацьованої літератури за допомогою методів порівняння та аналізування узагальнено, доповнено та сформовано комплексну класифікацію інновацій на промислових підприємствах. Розкрито роль використання запропонованих класифікаційних ознак та видів інновацій.

Ключові слова: інновації, види інновацій, класифікація, класифікаційна ознака.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Необхідність ґрунтовної, структурованої та чіткої класифікації інновацій зумовлена необхідністю у точній ідентифікації інновацій у різних сферах використання. У процесі створення та використання інновацій необхідно точно знати, яка це інновація, до якої групи інновацій вона належить тощо. Існує велика кількість класифікацій інновацій, проте це є одна з тем інноваційної діяльності, в якій є багато нечіткостей. Автори не однозначні у своїх твердженнях щодо класифікаційних ознак та видів інновацій. Отже, з метою ідентифікації інновацій у різних аспектах діяльності, потрібно сформулювати комплексну класифікацію інновацій на промислових підприємствах, яка б чітко визначала класифікаційні ознаки та відповідні їм види інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення розглядуваної проблеми. Питанню класифікації інновацій відведено значну увагу в науковій літературі. Одними з авторів, що вивчають це питання, є: О.С. Кузьмін, С.В. Князь, Н.В. Тувакова, А.Я. Кузнєцова, Н. Чухрай, Р. Патора, А.І. Пригожин, Л.Д. Глущенко, Л.В. Прокопєць, В.А. Іванов, Д.М. Степаненко, І. Луциків [1-9] та інші. Автори пропонують різноманітні класифікаційні ознаки, за якими поділяють інновації, проте у них існують розбіжності і немає єдиної чіткої і однозначної класифікації.

Так, за "ступенем новизни" Л.Д. Глущенко виділяє базові, вдосконалювальні та елементарні інновації [4, с. 97], І. Луциків "за рівнем новизни" подає радикальні, відносні, поліпшувальні [1, с. 91-92], Д.М. Степаненко "за рівнем новизни" – радикальні та вдосконалювальні, О.С. Кузьмін, С.В. Князь, Н.В. Тувакова, А.Я. Кузнєцова [8, с. 26-27] виділяють радикальні та нерадикальні "за характером", А.І. Пригожин "за інноваційним потенціалом та сту-

¹ Наук. керівник: проф. О.С. Кузьмін, д-р екон. наук